

A Magyar Meteorológiai Társaság tudományos pályázata

A Magyar Meteorológiai Társaság 2008. januárjában pályázatot hirdetett 1970. január 1. után született szakemberek számára „Fiatal Éghajlatkutatók Fóruma” elnevezéssel. Eredeti kutatás-fejlesztési munkák eredményeként született, még nem publikált, tudományos dolgozatok beküldését vártuk a következő témakörökben:

- a Föld, valamint Magyarország éghajlatának múltja, jelene és jövője;
- bármely tudomány olyan részterülete, amelyen az éghajlati tényezőknek alapvető szerepe van. A pályázat céljai azok voltak, hogy
- a fiatal éghajlatkutatók ismertebbé váljanak,
- hazai és nemzetközi ismertségük növekedjen,
- kutatói tevékenységük ösztönzést nyerjen.

A pályázati anyagok beküldésének határideje 2008. szeptember 30-a volt. Az eredményhirdetésre a Meteorológiai Tudományos Napok keretében került sor november 20-án.

A beérkezett pályaművek száma 19, sem megkésett, sem formailag hiányos munka nem volt köztük, ezért elismerés illeti mindegyik pályázónkat. A pályázatok száma az előzetesen vártnál nagyobb volt. Ez is nehezítette a bírálati munkát, de legfőképpen az, hogy a magas

színvonalú dolgozatok nagy részarányt képviseltek. Hosszú tépelődés után a pályázati kuratórium (*Bozó László, Czelnai Rudolf, Mészáros Ernő és Major György*) úgy döntött, hogy az előzetesen meghirdetett háromtól eltérően öt pályamunkát jutalmaz. Még hosszabb tépelődés után sem sikerült egyetértést kialakítani a legjobb öt pályamunka értékbeli sorrendjéről, ezért a jutalmazásra szánt 1 millió Ft (amelyet az Országos Meteorológiai Szolgálat és a kuratórium tagjai adtak össze) egyenlő részekben került kiosztásra. Ez a megoldás nem felel meg a pályázatoktól elvárható versenyszellemnek, de ez volt a legigazságosabb a versenyzőkkel szemben.

A nyertesek és a pályaműveik címe a szerzők neve szerinti abc-rendben:

- *Czúcz Bálint*: Az éghajlatváltozás biológiai sokféleségre gyakorolt hatásának regionális szintű érzékenységi elemzése
- *Dezső Zsuzsanna*: A magyarországi és közép-európai nagyvárosok hősziget-hatásának vizsgálata nagyfelbontású műholdképek alapján
- *Fodor Nándor*: Magyarország agro-ökológiai potenciálja, illetve annak várható alakulása a klímaváltozás hatására
- *Siklósy Zoltán*: A csppkövek: a

múltbéli klíma kutatásának eszközei

- *Szépszó Gabriella*: A Magyarországon várható éghajlatváltozás becslése regionális klímamodellek segítségével.

Amint már említettük, a nyertesek és a többiek munkái közötti értékbeli különbség igen kicsi volt, ezért az összes pályázó minden elismerést megérdemel, mert kiváló munkát végeztek!

A nyertesek tanulmányi ösztöndíjat kaptak, amelynek időszaka alatt a pályázati anyagukat a szakterületüknek megfelelő, impakt faktorral* bíró tudományos folyóirat követelményeinek megfelelően átdolgozzák és elküldik a kiválasztott folyóiratnak publikálás céljából. Ily módon jelentősen hozzájárulnak a hazai, éghajlattal kapcsolatos kutatások nemzetközi megismertetéséhez.

A pályázat lezárására egy olyan tudományos rendezvényen kerül sor, amelyen az öt díjazott előadásban ismerteti munkáját a többi pályázó és remélhetőleg jelentős létszámú szakmai közönség előtt. Ez az összejevetel alkalom lesz arra is, hogy a különböző szakterületek képviselői megismerjék egymást, és esetleg közösen dolgozzanak a jövőben.

Major György

OLVASTUK

Előzetes mérleg 2008. globális éghajlatáról

A Meteorológiai Világszervezet (WMO) december 16-án kiadott sajtótájékoztatója szerint a 2008. év valószínűleg a tizedik legmelegebb az 1850 óta rögzített éves középhőmérsékletek sorában.

A referenciaként használt 1961–1990-es időszak 14,0°C-os globális átlaghőmérsékletéhez képest a 2008-as év elsődleges számítások szerint 0,31°C-kal lett melegebb. Ez valamivel alacsonyabb érték, mint az elmúlt éveké az ezredforduló óta. Valószínűleg a mérsé-

keltlen erős La Niña-nak tulajdonítható, ami 2007. második felében kezdett kialakulni, bár 2008. végére vesztett intenzitásából. Az előzetes adatok megerősítése/pontosítása 2009. márciusában várható.

Az Antarktisz fölötti ózonlyuk (ózonhiány) 27 millió km² volt szeptember 12-én. Ez valamivel kevesebb, mint a 2006. évi (több mint 29 millió km²), de nagyobb az előző évinél.

WMO Press release, 2008. dec.

Ambrózy Pál